

Müzik Öğretmeni Adaylarının Aldıkları Eğitimin Öğrenme Çıktılarının Değerlendirilmesi*

An Evaluation of Learning Outcomes of Education Received by Music Teacher Candidates

Melih Günaydın

Öğr. Gör. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü
email: melihkeman@hotmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0644-6180>

Esra Dalkıran

Prof. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
email: edalkiran15@gmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6829-7216>

* Bu çalışma, Melih Günaydın (2020)'nin "Müzik Öğretmeni Adaylarının Almış Olduğu Eğitimin Niteliğinin Öğrenme Çıktılarına Etkisinin İncelenmesi" isimli doktora tez çalışmasının bir bölümünü kapsamaktadır.

 Bu makale bilimsel etik ve kurallara uygun hazırlanmış ve intihal incelemesinden geçirilmiştir. Etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Atıf (APA 6)/To cite this article

Günaydın, M., & Dalkıran, E. (2021). Müzik öğretmeni adaylarının aldıkları eğitimin öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(46), 67-81. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.836035>

Makale Gönderim Tarihi/Received: 04/12/2020

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 15/02/2021

Makale Yayın Tarihi/Published: 29/03/2021

Research Article/Araştırma Makalesi

Öz

Bu araştırmanın amacı Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında (MÖABD) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının aldıkları eğitimin öğrenme çıktıları tarafından geliştirilen "Öğrenme Çıktıları Ölçeği" (ÖÇÖ) ile değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu belirleyen üniversitelerin Müzik Öğretmenliği ABD' nin son sınıflarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. "ÖÇÖ" nin faktör analizi, geçerlik-güvenirlilik çalışmaları ve pilot uygulamaları yapılarak ölçek araştırma için hazır hale getirilmiştir. Veri toplanması için hazır olan ölçek 2018-2019 eğitim-öğretim yılının güz döneminde toplam 11 üniversitenin Müzik Öğretmenliği ABD' nin son sınıflarında öğrenim gören 309 öğretmen adayına uygulanmıştır. Ölçekten toplanan veriler doğrultusunda verilerin analizi; tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ile sunulmuştur. Müzik öğretmeni adaylarının öğrenme çıktılarına ilişkin değerlendirme sonuçlarını ortaya koyan istatistikî verilere göre; "bilgi" boyutundaki öğrenme çıktıları düzeyleri orta düzeydedir (X=3.15), "beceri" boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir (X=3.18), "yetkinlik" boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir (X=3.18). Bu bulgular doğrultusunda araştırma, müzik öğretmeni adaylarının öğrenme çıktıları mevcut durumuyla ilgili tespitlerde bulunarak bu çıktıların kazanım düzeylerinin artırılması bağlamında önerilerde bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler Müzik Öğretmenliği, Öğrenme Çıktıları, Öğrenme Çıktıları Ölçeği

Abstract

The aim of this study is to evaluate the learning outcomes of the education of music teacher candidates studying at Education Faculties, Music Education Departments with the "Learning Outcomes Scale" (LOS) developed by the researcher *. The study group of the study consists of teacher candidates studying in the senior year of Music Teaching at the specified universities. The scale was made ready for use by performing factor analysis, validity-reliability studies, and pilot applications of the "LOS". The scale, which was made ready for use, was applied to 309 teacher candidates studying in the final classes of Music Teaching at 11 universities in the fall semester of the 2018-2019 academic year. Analysis of the data in line with the data collected from the scale; Descriptive statistics are presented with frequency, percentage, mean, and standard deviation values. According to the statistical data showing the results of the evaluation of the learning outcomes of the music teacher candidates, the learning outcomes in the "knowledge" dimension are medium level (X = 3.15), the learning outcomes in the "skill" dimension are at the medium level (X = 3.18), in the "competence" dimension the learning outcomes are the medium (X = 3.18). As a result of these findings, the research aims to make suggestions within the context of increasing the learning outcomes of music teacher candidates by making determinations about the current situation.

Keywords: Music Teaching, Learning Outcomes, Learning Outcomes Scale

1. Giriş

Eğitim öğretim programları günümüzde öğrenci merkezli yaklaşımla yapılandırılıp yönetilmekte, programların çıktıları öğrencilerin beklentilerine cevap verecek şekilde tasarlanmaktadır. Öğrenme çıktıları kavramını eğitim öğretim programları açısından ele aldığımızda sürece dâhil olanların süreç sonunda ne bildiklerini, sürecin faaliyetleri doğrultusunda ne öğrendiklerini belirtmektedir (Yenidoğan, 2012). Avrupa Yükseköğretim Alanı (European Higher Education Area) içerisinde 2003 yılında yer alan Türkiye Yükseköğretim Kurumu öğrenme çıktıları tanımlamıştır. Bu tanımda lisans düzeyi eğitimden beklenen çıktıların ulaşmak için ders konuları, konuların işlenmesi için gerekli süreler, ders yöntemleri gibi unsurları belirlemek aynı zamanda öğrenme çıktıları ölçme ve değerlendirmesi amacını da taşımaktadır. Bu sürece dahil olan Eğitim Fakülteleri de bu

anlamda yerine getirilmesi gereken bazı gereklilikler konusunda sorumluluk almıştır (Şarlanoğlu Vural ve Peçenek, 2016). Öğrenme çıktılarının belirlenmesi, eğitimin niteliğinin artırılması anlamında hem öğrenme çıktılarının geliştirilmesi hem de eğitimin kalitesinin yükseltilmesi açısından önem taşımaktadır. Öğretmen yetiştirme sorumluluğunu ülkemizde 1981 yılında üniversiteler üstlenmiştir. Eğitim fakültelerinde de başlayan güncelleştirme çalışmalarıyla 1997 yılında yeniden yapılandırmaya gidilmiş kalitenin artırılması bağlamında eğitim öğretimde önemli bir süreç başlatılmıştır (Karaca, 2015’den aktaran Kavcar, 2002). Başlangıçta İlköğretim bölümleri kapsamında ele alınarak sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği gibi bölümler eğitim fakültelerinde yapılandırılmaya başlanmıştır (Özyurt ve diğerleri, 2017). Dönemin Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından bu bölümlerde okutulmak üzere program dersleri ve ders içerikleri hazırlanmıştır.

Üniversiteden mezun olan öğretmen adaylarını ortak kazanımlarla mesleki hayata hazırlamada bu çalışmaların öğrenme çıktıları kavramına katkısı olduğu görülmektedir. 2006 yılında YÖK tarafından güncellenen eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları ise 2006-2007 eğitim-öğretim yılında kurumlarda uygulanmaya başlamıştır (YÖK, 2007). Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları güncellenerek 2018 yılında yürürlüğe koyulmuştur. Üniversitelerin donanımlı ve nitelikli öğrenme çıktılarıyla mezun olmasını hedeflediği öğretmen adayları kadar mezuniyet sonrası işverenlerin de öğretmen adaylarından beklentileri de bir o kadar önemlidir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının ve mevcut öğretmenlerin işvereni konumundaki Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü’nce hazırlanan öğretmen yeterliklerinde gerek üniversitelerden gerekse de öğretmenlerden ihtiyaçlarını karşılama noktasında ne beklediğini ifade etmektedir (2002). MEB Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan genel ve özel öğretmen yeterlikleri üniversitelerin eğitim programlarında ve öğrenci yetiştirmede dikkate alacağı öğrenme çıktıları tasarlama aşamasında rehberlik görevi taşıyan öğelerden biridir.

Öğretmen yetiştiren kurumların oluşturacağı mezun profili, öğrenme çıktıları bakımından hizmet verdiği toplumsal çevreyi gözetmelidir. Eğitimde kalite yönetimi açısından insan yetiştirme, verilen eğitimin kalite unsurlarına dayandırılarak sunulan nitelikli hizmetin, yetiştirilen insanın sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler açısından yüksek niteliklerle donatılması olarak düşünülebilir. Kaliteli eğitim için girdiler (Eğitim programları, eğitimciler, çalışanlar, finansman, eğitim materyalleri, fiziki ortam vb.) ve bu girdilerin eğitim süreci başlamadan kaliteye dayalı olması gerekmektedir. Eğitim öğretim süreci ve bu sürecin kalite göstergelerinden elde edilen somut veriler (müfredat, uygulama, yöntemler, geri besleme), çıktılar (Öğrencinin başarısı, akademik, sosyal, kültürel, mesleki vb.), üst öğrenime girme, iş yaşamına girme, hizmet içi eğitim, çalışanların başarısı (işveren memnuniyeti) ile mümkün kılınmaktadır (Temel Eginli ve Bitirim, 2013).

Bir öğretim programında programlar tasarlanırken öncelik bakımından üzerinde durulması gereken önemli unsurlardan birisi programın alıcısı konumunda olan öğrencilerdir. Öğrenci merkezli yaklaşımla tasarlanan günümüz eğitim programlarında eğitim amaçlarının, program yeterliliklerinin, müfredatın, ders içeriklerinin belirlenmesi, uygulama ve programların güncellenme safhalarında “Nasıl bir mezun istemeliyiz?” sorusuna cevap aranmaktadır. Eğitim sürecinin sonunda mezun olan her öğrenci belli bir donanıma sahip olmak zorundadır. Bu sahip olunan kazanımlar doğrultusunda Bologna süreci kapsamında ve Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ, 2011) tarafından öğrencilerin sahip olması gereken donanımlar bilgi, beceri ve yetkinlikler olmak üzere üç boyutlu yapıyı oluşturmaktadır. Bu yapı “Öğrenme Çıktıları” olarak tanımlanmaktadır. TYYÇ yönetmeliği kapsamında öğrenme çıktıları hazırlanırken hedeflenen amaca göre bilgi, beceri ve yetkinlik boyutlarında kazanımların gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre bilgi, beceri ve yetkinlik şu şekilde tanımlanmıştır;

Bilgi: Verilerin öğrenme yoluyla özümsemesidir. Herhangi bir çalışma veya araştırma alanı ile ilgili gerçeklerin, ilkelerin, teorilerin ve uygulamaların bütünüdür. TYYÇ kapsamında “bilgi” kuramsal ve/veya uygulamalı olarak tanımlanmaktadır. **Beceri:** Bilgiyi uygulayabilme, problemleri çözebilme ve görevleri tamamlayabilme yeteneğidir. TYYÇ kapsamında beceriler, bilişsel (mantıksal, sezgisel ve yaratıcı düşünce) ve/veya uygulamalı (el becerisi ve yöntem, materyal, araç gereç kullanabilme) olarak tanımlanmaktadır. **Yetkinlik:** Bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri iş ve çalışma ortamları ile mesleki ve kişisel gelişim konusunda kullanabilme yeteneğidir. TYYÇ kapsamında “yetkinlik”, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği, öğrenme yetkinliği, iletişim ve sosyal yetkinlik, alana özgü ve mesleki yetkinlik kavramları ile tanımlanır (TYYÇ, 2011).

Bu üç öğrenme alanının sonucunda edinilen öğrenme çıktıları ise “Yeterlilik” leri oluşturur. TYYÇ yönetmeliğinde Yeterlilik: “geçerliliği kabul edilen bir yükseköğretim programının başarıyla tamamlanması sonucu o program için öngörülen öğrenme çıktılarına ulaşıldığını onaylayan ve yetkili bir otorite tarafından basılı olarak verilen derece, diploma veya sertifika türü belgedir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Öğrenme Çıktıları öğrencilerin ilgili programdaki eğitim öğretim süreçleri boyunca kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinliklerdir (“YKK”, 2019). Öğrenme çıktıları belirlenirken öncelikli olarak değerlendirilmesi gereken bazı hususlar YKK’na göre “Üniversitenin/Fakültenin/Okulun/Bölümün vd. vizyonu ve misyonu,

programın bulunduğu düzeye uygun ulusal ve alana özgü yeterlikler, programın eğitim amaçları ve hedefleri, paydaş görüşleri” olarak sıralanmıştır.

Öğrenme çıktıları hazırlanırken paydaşlarla fikir alışverişi yapılmalı, çıktıların oluşturulma aşamasında tüm paydaşların katılımları sağlanmalıdır. İlgili eğitim programından mezun olanların sahip olması özelliklerin belirlenmesi için ihtiyaç analizi çalışması yapılmalıdır. Eğitim sürecinin ürünü olan mezun konumundaki öğrencilerin sahip oldukları öğrenme çıktılarının öğrencileri profesyonel/mesleki yaşamın gerekliliklerini yerine getirebilecek yeterliğe erdirmesi öğrenme çıktılarının program açısından önemini ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği Komisyonunun 2012’de 2020 eğitim stratejik planında öğrenme çıktıların iyileştirmenin, uzun vadede büyüme ve istihdamda artış yaratacağına, değinilmiştir (Özmuşul, 2013).

Türkiye’de aktif eğitim öğretim faaliyeti yürüten 28 Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı programı bulunmaktadır. Bu programların, eğitim öğretim sürecinde bulunan ve mezun olan müzik öğretmeni adaylarından süreç sonunda belirlenmiş öğrenme çıktıların tümüne sahip bilgi, beceri ve yetkinliklerle donatılmış mezun profili yaratmak programların en önemli görevidir. Öğrenme çıktıların kazandırılması noktasında müzik öğretmeni adayların niteliklerinde gerek mevcut durum gerekse de yapılacak geliştirmeler açısından donanımlı Müzik Öğretmeni yetiştirme ve onları mesleki yaşama kazandırma açısından verilen eğitimin niteliğinin geliştirilerek belirlenen öğrenme çıktıların Müzik Öğretmeni adaylarına tam anlamıyla kazandırılması işveren kurumlar açısından da aranan/beklenen Müzik Öğretmeni olma anlamı taşımaktadır. Bu yönüyle Müzik Öğretmeni adayların eğitim sürecinde sağlanan nitelikli ve kaliteli eğitim öğretmenlerin çalıştıkları kurumlarda da kaliteli eğitimi sağlama açısından kalite döngüsünü başlatarak bu anlayışı yaşamın bir parçası haline getirecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalarda belirtildiği üzere Müzik Öğretmeni yetiştiren kurumlarda, verilen eğitimin mezun profiline ve öğrenme çıktılarına etki edeceği görülmektedir. Bu sebeplerden dolayı çalışmanın odağını Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında okuyan öğrencilerin öğrenme çıktıları düzeylerini belirlemek ve bu çıktıları araştırmak oluşturmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Müzik Öğretmeni adayların aldıkları müzik eğitimiyle ilgili sahip oldukları “Öğrenme Çıktıları” düzeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır

Müzik öğretmeni adayların “Öğrenme Çıktıları” nın;

1. Bilgi düzeyi nedir?
2. Beceri düzeyi nedir?
3. Yetkinlik düzeyi nedir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel araştırma modeline dayalı betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmalarda olgu ve olaylar nesnelleştirilerek gözlemlenebilir, ölçülüp sayısal olarak ifadesi mümkün kılınabilir (Gurbetoğlu, 2008, s. 6). Betimsel çalışmalar, ele alınan bir durumu olabildiğince eksiksiz özenli bir şekilde tanımlamaya çalışır. Eğitim alanındaki araştırmalarda, yaygın olarak betimsel yöntem tarama çalışmaları yapılmaktadır. Bu nedenle araştırma yapanlar çoğunlukla bireyler, gruplar ya da fiziksel ortamların özelliklerini özetlemek için betimsel çalışmalar yapmaktadırlar (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012, s. 22). Çalışmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında (MÖABD) öğrenim gören müzik öğretmeni adayların öğrenme çıktıların araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğrenme Çıktıları Ölçeği” (ÖÇÖ) ile belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğe ve bu ölçek aracılığıyla toplanan verilerin sonuçlarına yer verilmiştir.

2.2. Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan devlet üniversitelerindeki Eğitim Fakültelerine bağlı eğitim öğretim faaliyeti yürüten 28 Müzik Öğretmenliği ABD’ndeki müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Çalışmanın ulaşılabilir evrenini ise belirtilen MÖABD’lerindeki son sınıf lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi, seçkisiz olmayan ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen bölümlerin son sınıflarında okuyan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Seçkisiz olmayan ölçüt örnekleme yönteminde örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere veya durumlardan oluşturulmasıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012, s. 93).

Örneklem grubunu, Gazi, Dokuz Eylül, Pamukkale, Cumhuriyet, İzzet Baysal, Necmettin Erbakan, Çanakkale Onsekiz Mart, Balıkesir, Muğla Sıtkı Koçman, Uludağ, Adnan Menderes Üniversiteleri olmak üzere toplamda 11 üniversitenin Müzik Öğretmenliği ABD son sınıflarında öğrenim gören 309 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, bu araştırma için tasarlanıp geliştirilen “Öğrenme Çıktıları Ölçeği” nin (ÖÇÖ) uygulanması yoluyla toplanmıştır. Ölçek 1-Tamamen Katılıyorum, 2-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5-Kesinlikle Katılmıyorum seçeneklerinden oluşan “5’li likert tipi ölçek” olarak tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme aşamalarının gerektirdiği bilimsel ve istatistiksel yöntemlerin gerekliliğine uygun olacak şekilde oluşturulmuştur. Geniş bir literatür taraması ve ölçek geliştirme süreçlerine uygun olarak hazırlanan 5’li likert tipinde 45 maddeli ölçeğin istatistiksel yöntemler kullanılarak faktör analizi ve geçerlik-güvenilirlik çalışmaları yapılmış, bu çalışmalar sonucunda 45 maddeli ve üç alt boyuttan oluşan “ÖÇÖ” geliştirilmiştir. Ölçekteki alt boyutlar ve her alt boyuttaki madde sayıları sırasıyla, (1) Bilgi 12 madde, (2) Beceri 16 madde, (3) Yetkinlik 17 madde, maddedir.

“Öğrenme Çıktıları” ölçeğinin geliştirilmesine yönelik verilerin toplanmasında geliştirilen “Öğrenme Çıktıları Ölçeği” maddeleri hazırlanırken Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) 6. Düzey Lisans Yeterlilikleri, Avrupa Yaşam boyu Öğrenim Yeterlilikler Çerçevesi (EQF-LLL) 6. Düzey Lisans Yeterlilikleri, Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi (QF-EHEA) 1. Düzey Lisans Yeterlilikleri, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri Temel Alanı Lisans Yeterlilikleri, Sanat Temel Alanı Lisans Yeterlilikleri, MEB Müzik Öğretmenliği Özel Alan Yeterlilikleri, Müzik Öğretmenliği Bölümleri AKTS Bilgi Kataloğu tarafından hazırlanan müzik öğretmenliği özel alan yeterliklerinden faydalanılmıştır. Ölçek, öğrencilerin öğrenme çıktıları düzeylerini ölçmeye uygun olacak biçimde “bilgi, beceri ve yetkinlik” olmak üzere 3 ana boyut olarak tasarlanmıştır. Diğer yandan, yeterlilikler çerçevesinde hazırlanmış “Yetkinlikler” boyutundaki maddeler ise yine yetkinlik kavramı çerçevesinde tanımlanan “Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme”, “Öğrenme Yetkinliği”, “İletişim ve Sosyal Yetkinlik” ve “Alana Özgü Yetkinlik” alt başlıkları kapsayacak biçimde oluşturulmaya çalışılmıştır. Diğer yandan bilgi, beceri ve yetkinlik boyutlarının her birinde yer verilen maddeler müzik eğitimi öğretmenliği niteliklerini yansıtmaya amacıyla “genel müzik kültürü-müzik eğitimi kültürü”, “müzik eğitimi”, “müzik öğretimi”, “Öğretmenlik Mesleği, Yaşam Boyu Öğrenme, Kişisel Gelişim” kategorilerinde sınıflandırılmıştır.

Belirlenen boyutlara ait ölçek madde havuzu oluşturulduktan sonra öğrenme çıktıları ölçeği geliştirme çalışmaları kapsamında; hazırlanan ölçekle ilgili uzman görüşü alınan aday ölçeğin kapsam geçerlik oranları hesaplanarak Müzik Öğretmenliği ABD 4. Sınıf öğrencilerine pilot uygulama yapılmıştır. Uzman görüşlerinin değerlendirilmesi Lawshe tekniği dikkate alınarak yapılmıştır (Yurdugül, 2005).

Lawshe tekniği 6 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar;

1. Alan uzmanları grubunun oluşturulması,
2. Aday ölçek formlarının hazırlanması,
3. Uzman görüşlerinin elde edilmesi,
4. Maddelere ilişkin kapsam geçerlik oranlarının elde edilmesi,
5. Ölçeğe ilişkin kapsam geçerlik indekslerinin elde edilmesi,
6. Kapsam geçerlik oranları/indeksi ölçütlerine göre nihai formun oluşturulması, (Yurdugül, 2005)

Lawshe tekniğinde, en az 5 en fazla ise 40 uzman görüşü alınmaktadır. Her bir madde uzman görüşleri “madde hedeflenen yapıyı ölçüyor”, “madde yapı ile ilişkili ancak gereksiz” ya da “madde hedeflenen yapıyı ölçmez” şeklinde derecelendirilmektedir. Ölçeğin kapsam geçerliği için Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretim üyesi olarak görev yapan toplam 6 uzmandan görüş alınmıştır.

Ölçeğin kapsam geçerliği için Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretim üyesi olarak görev yapan toplam 6 uzmandan görüş alınmıştır. Uzman Grubunun Özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Öğrenme Çıktıları Ölçeği Kapsam Geçerliği Uzman Görüş Grubu Özellikleri

Cinsiyet	f
Erkek	3
Kadın	3
Eğitim Düzeyi	f
Doktora	6
Çalışma Alanı	f
Akademisyen	4
Yönetici	2
Toplam	6

Uzmanlar her bir maddeyi amacına uygunluk açısından “Gerekli, Yararlı/Yetersiz, Gereksiz” şeklinde üçlü derecelendirme ile değerlendirmişlerdir. Gerekli: Eğer maddenin ölçmek istenen yapıyı ölçtüğünü düşünüyorlarsa bu seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Gereksiz: Maddenin istenilen özelliği ölçmediği ve bu nedenle çıkarılması gerektiğini düşünüyorlarsa bu seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Yararlı/Yetersiz: Madde konu kapsamına uygun ancak bazı düzenlemeler gerekiyorsa bu seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Uzmanların ölçek için gerekli ancak düzeltilmesi gereken maddelere tavsiyelerde bulunabilmeleri için uzman görüş formunda yer alan her maddenin altına öneri getirebilecekleri boşluklar bırakılmıştır. Aday ölçek maddelerinin kapsam geçerlik ölçütü (KGÖ), istatistiksel olarak maddenin kapsam geçerliğinde aranacak minimum değer 6 uzman görüşü için 0.99 olduğundan, KGÖ değeri 0.99’dan düşük olan maddeler (13., 23., 26., 27., 28., 29., 33., 35., 44., 46., 50., 51., 52., 53., maddeler) ölçekten çıkarılmıştır. Uzmanların düzenlenmesini ve forma eklenmesini önerdikleri maddeler gözden geçirilmiştir. Kapsam geçerlik oranları (KGO) 0.99’dan düşük olan maddeler çıkarıldıktan sonra kalan maddelerin KGO’larının ortalaması alınarak, ölçeğin her boyutu için Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) hesaplanmıştır. Buna Göre; KGİ değeri 1.00 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin KGİ > KGO olduğundan ölçeğin tüm boyutları için kapsam geçerliğinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Araştırma için toplanan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğrenme Çıktıları Ölçeği” ile elde edilmiştir. Pilot uygulaması yapılan ölçek madde sayısı 45 olarak tespit edilmiştir. 5’li likert tipinde 45 maddeden oluşan aday ölçek 2017-2018 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde Harran, İnönü, Mehmet Akif Ersoy, Ondokuz Mayıs, Tokat Üniversitelerinin Eğitim Fakültelerinin MÖABD’lerinin son sınıflarında öğrenim gören 133 öğretmen adayına uygulanmıştır. Bu grupta yer alan öğrencilere, geliştirilen “Öğrenme Çıktıları Ölçeği” nin pilot uygulaması yapılarak ölçek kullanıma hazır hale getirilmiştir. Öğrenme Çıktıları Ölçeğinden toplanan pilot uygulama verileri doğrultusunda verilerin analizi; tanımlayıcı istatistikler, yüzde, ortalama, frekans ve standart sapma değerleri ile sunulmuştur. Soru gruplarının güvenilirlik düzeyinin incelenmesi amacı ile Cronbach Alfa katsayısı ve boyutların belirlenmesi amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Çalışmada 0.05’den küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Hazırlanan 45 adet ölçek maddesinin güvenilirliğinin test edilmesi amacı ile Cronbach Alfa analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Cronbach Alfa katsayısı 0.98 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen katsayı ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir. Bunun sonucu olarak ölçekten herhangi bir soru çıkarılmamıştır. Güvenilirlik analizinin ardından yapı geçerliliğinin test edilmesi amacı ile 45 ifadenin bulunduğu ölçeğe faktör analizi uygulaması yapılmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yüklerini gösteren faktör analizi tablosu Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2
Ölçek Maddelerinin Faktör Yükleri

Maddeler	Faktör yükü		
	Beceri	Yetkinlik	Bilgi
Ölçme ve değerlendirme sonuçlarından elde edilen verilere göre öğrencilerin müzik gelişimlerini (hangi düzeyde olduklarını, neler yapabildiklerini ve nasıl başarabileceklerini) değerlendirebilme,	0.619		
Öğrencilerin sesleri ve ses aralıklarını tanıyarak seslerle ilgili (incelik-kalınlık, uzunluk-kısalık, hız, gürlük vb. gibi) müzik öğelerini kavrayabilmeleri için müzikal duyuşun geliştirilmesine yönelik çeşitli etkinlikler yapabileme/hazırlayabileme/geliştirebilme,	0.654		
Müziksel öğelerin (ses, ezgi, ritim, ton, armoni) algılanabilmesi ve öğrenilmesine yönelik çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme,	0.664		
Müzik yazısında gerekli olan temel kavramları (nota, ölçü, ton, nota değerleri vb.) öğrencilerin kavrayabilmeleri için etkinlikler düzenleyebilme,	0.718		
Öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını, konu alanının özelliklerini ve kazanımlarını dikkate alarak en uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygulayabilme,	0.772		
Müzik Eğitimi sürecini (öğretim araçları, öğretim yöntem ve teknikleri, etkinlikler ve eğitim ortamı açısından), özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere göre planlama ve uyarlayabilme,	0.783		
Nota sürelerini ve ritim kalıplarını bedensel devinimler gibi aktivitelerle vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilme,	0.772		
Öğrencilerin müzik gelişimlerini, ölçme ve değerlendirme sonuçları doğrultusunda yeniden düzenleyip yeni öğrenme hedefleri belirleyebilme,	0.712		
Öğrencilerin, müzik sanatının diğer alanlarla (bilim, teknik, spor, felsefe ve sanat dalları) ilişkisini fark etmelerini sağlayabilme,	0.651		
Öğrencilerin çoksesli müziği tanımalarını ve seslendirmelerini sağlayacak etkinlikler düzenleyebilme,	0.477		
Müzik öğretiminde kullanılacak ölçme ve değerlendirme sürecini (şarkı söyleme, flüt çalma) bilme,	0.725		
Müzik eğitimi dağarını ve okul şarkılarını enstrüman (piyano, bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme ve bu şarkılara eşlik edebilme,	0.587		
Geleneksel müziklerimize (THM-TSM) ait, öğrencilerin düzeyine uygun eserleri enstrüman (bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme,	0.665		
Öğrencilerin, sesi oluşturan öğeleri ve çalgıları tanımalarını sağlayarak, çeşitli araç-gereçlerle yaratıcı etkinlikler üretmelerini sağlayarak öğretimi çeşitlendirebilme,	0.646		
Müzikte örgü, doku ve tür ile ilgili konuları aktif öğrenme yöntemlerinden faydalanarak etkinlikler geliştirebilme,	0.574		

Tablo 2'nin devamı

Maddeler	Faktör yükü		
	Beceri	Yetkinlik	Bilgi
Müziğin biçimini oluşturan cümle ve bölümleri kavrayabilmek için ritmik hareket, dans gibi etkinlikler geliştirebilme,	0.696		
Öğrencilere, ulusal ve uluslararası müzik türlerini ve müzik kültürlerini tanıtmaya,			0.603
Alanı ile ilgili öğretim strateji, yöntem ve teknikleri bilgisine sahip olma,			0.691
Alanı ile ilgili ölçme ve değerlendirme bilgisine sahip olma,			0.676
Öğrencilerin, gelişim ve öğrenme özellikleri bilgisine sahip olma,			0.699
Müzik tarihi (müziğin doğuşu, tarihsel gelişimi, dönem stil özellikleri) ile ilgili konularda bilgi sahibi olma,			0.642
Koro, orkestra kültürü ve repertuarı hakkında bilgi sahibi olma,			0.489
Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb yasal haklar) hakkında bilgi sahibi olma,			0.672
Öğrencilere, müzikte kaliteyi sezmelerini sağlamak ve müzik kültürlerini geliştirebilmek amacıyla nitelikli eser dinleme kültürü oluşturmalarına katkı sağlayabilme,			0.644
Müzik Öğretim sürecinde çeşitli ders materyallerinden (ders kitapları, uygulama araç gereçleri, teknolojik gereçler vb.) yararlanmanın önemini bilme,			0.718
Öğrencilerin seslerini doğru, temiz, etkili uzun süreli ve sağlıklı kullanmalarını sağlama açısından bilgi sahibi olma,			0.557
Öğrencilerin çalgılarını doğru, temiz etkili kullanmasını sağlama açısından bilgi sahibi olma,			0.607
Müzik Öğretmenliği öğretim programları bilgisine sahip olma,			0.624
Öğrencilerin Tören organizasyonlarına hazırlanmalarına rehberlik edebilme,		0.616	
Öğretme sorumluluğu taşıdığı öğrencilerinin öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme,		0.740	
Bir yabancı dili kullanarak (okuma, iletişim kurma gibi) alanı ile ilgili gelişmeleri takip edebilme,		0.682	
İlgili haftalarda ve öğretim yılı boyunca sınıf, okul içi ve okul dışı etkinliklerin düzenlenmesinde okul-aile-toplum çevreleriyle işbirliği yapabilmeye,		0.684	
Alanın gerektirdiği bilişim ve iletişim teknolojilerini (müzik teknolojisi araç-gereçleri, ses sistemleri ve müzik yazılımları, nota yazım ve müzikle ilgili diğer programlar vb.) kullanabilme,		0.605	
Müzik öğretimine uygun, öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini dikkate alarak aktif katılımlarını sağlamaya ve başarılarını arttırmaya yönelik (konser, dinleti vb. etkinlikler) öğrenme ortamları düzenleyebilme,		0.691	
Öğrencilerin Müzik öğreniminde ihtiyaç duydukları teknolojik unsurları (işitsel, görsel, bilişim materyalleri ve yazılımları) etkin kullanmalarını sağlayabilme,		0.644	
Öğretmenlik mesleği yeterlilikleri temelinde öz değerlendirme yapabilmeye ve mesleki gereksinimleri belirleyebilme,		0.703	
Müzik Eğitimi-öğretmenliği ile ilgili bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme,		0.739	
Dış görünüm, tutum, tavır ve davranışlar ile öğrencilerine ve topluma örnek olabilme,		0.791	
Sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılabilme,		0.753	
Farklı kültürlerde sosyal yaşama uyum sağlayabilme,		0.699	
Müzik Eğitimi-Öğretmenliği ile ilgili konularda ilgili düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlarla (yazılı ve sözlü olarak) paylaşabilme,		0.679	
Öğrencilerin müzik becerilerinin geliştirilmesinde ailelerin katılımları ve desteklerini almaya yönelik etkinlikler düzenleyebilme veya etkinliklere katılmalarını sağlayabilme,		0.483	
Öğrencilerin çeşitli müzik toplulukları oluşturarak etkinlikler düzenlemelerine destek sağlayabilme,		0.592	
Müzik eğitimi ve müzik alanıyla ilgili çalışmaları, değişimleri ve gelişmeleri takip etmeye katkı sağlayacak resmi veya özel, eğitim çalışmalarına katılabilme,		0.525	
Müzik eğitimi-müzik öğretmenliği ile ilgili konularda akademik düzeyde çalışmalar (konferans, kongre, sempozyum, seminerlere vb. bildiriyle veya poster sunumla aktif olarak katılma) yapabilmeye,		0.620	

Tablo 3'de ölçeğin açımlayıcı faktör analizi verilmiştir.

Tablo 3

Öğrenme Çıktıları Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi

Boyutlar	Açıklanan Varyans	İç tutarlılık	KMO	Güvenilirlik
Bilgi	%30	0.93		
Beceri	%26	0.95	0.94	0.98
Yetkinlik	%9	0.95		

p=0.01, p<0.05

Faktör analizi sonucunda üç adet alt boyut tespit edilmiştir. Bu boyutlar bilgi, beceri ve yetkinlik boyutu olarak adlandırılmıştır. Faktör analizinde hesaplanan KMO örneklem yeterlilik katsayısı 0.94 olarak tespit edilmiştir. Bu katsayı 133 öğrenciye uygulanan ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak için yeterli sayıda olduğunun göstergesidir. Ayrıca faktör yapılarının anlamlılığının test edildiği Bartlett testi sonucuna göre (p=0.01, p<0.05) elde edilen boyutlar yapısal olarak anlamlıdır.

Elde edilen 3 boyut toplam varyansın yaklaşık olarak %65'ni oluşturmaktadır. Boyutlar incelendiği zaman bilgi boyutunun açıklanan varyans yüzdesi %30, iç tutarlılığı ise 0.93 olarak tespit edilmiştir. Beceri boyutunun açıklanan varyans yüzdesi %26, iç tutarlılığı ise 0.95 olarak tespit edilmiştir. Yetkinlik boyutunun açıklanan

varyans yüzdesi %9 iç tutarlılığı ise 0.95 olarak tespit edilmiştir. Açıklanan varyans yüzdesinin bu çalışma için yeterli düzeyde olduğu görülmüştür (Açıklanan varyans>%60).

2.4. Verilerin Toplanması

Veri toplamak için hazır hale getirilen “ÖÇÖ” nin uygulandığı 2018-2019 eğitim-öğretim yılının güz döneminde Gazi, Dokuz Eylül, Pamukkale, Cumhuriyet, İzzet Baysal, Necmettin Erbakan, Çanakkale Onsekiz Mart, Balıkesir, Muğla Sıtkı Koçman, Uludağ, Adnan Menderes Üniversiteleri olmak üzere toplamda 11 üniversitenin Müzik Öğretmenliği ABD son sınıflarında öğrenim gören 309 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Araştırmanın katılımcılarının üniversite ve katılımcı sayısı değişkenleri açısından özellikleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

Örneklem Grubunu Oluşturan Üniversiteler ve Öğrenci Sayısı

1. Adnan Menderes Üniversitesi	27
2. Balıkesir Üniversitesi	22
3. Cumhuriyet Üniversitesi	25
4. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	28
5. Dokuz Eylül Üniversitesi	30
6. Gazi Üniversitesi	39
7. İzzet Baysal Üniversitesi	27
8. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	25
9. Necmettin Erbakan Üniversitesi	26
10. Pamukkale Üniversitesi	33
11. Uludağ Üniversitesi	27
Toplam Öğrenci Sayısı	309
Toplam Üniversite Sayısı	11

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde müzik öğretmeni adaylarının öğrenme çıktıları düzeylerini belirlemek için toplanan veri analizleri SPSS 22.0 (Statistical Packet for Social Sciences) paket programıyla yapılmıştır. 5’li likert ölçek boyutlarından elde edilen verilerin toplam puan değerlendirmeleri aritmetik ortalama puanlamalarıyla elde edilmiştir. Boyutlara ilişkin sayısal olarak hesaplanan ölçek ortalama değerleri sözel anlatımla ifade edilmek için ortalama ağırlık değerleri hesaplanmıştır (5-1=4; 4:5=0.80). Belirlenen bu aralık değeri temel alınarak “1.00-1.80 arası Kesinlikle Katılmıyorum-Düşük; 1.81-2.60 arası Katılmıyorum-Orta Düzey Altı; 2.61-3.40 arası Kararsızım-Orta Düzey; 3.41-4.20 arası Katılıyorum-Orta Düzey Üzeri; 4.21-5.00 arası Kesinlikle Katılıyorum-Yüksek” şeklinde yorumlanmıştır. Ölçek aritmetik ortalama değerlendirme aralıkları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

5’li Likert Ölçeği Aritmetik Ortalama Değerlendirme Aralıkları

1-1.80	Düşük
1.81-2.60	Orta Düzey Altı
2.61-3.40	Orta Düzey
3.41-4.20	Orta Düzey Üzeri
4.21-5	Yüksek

3. Bulgular

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının öğrenme çıktıları düzeylerine yönelik görüşlerini ortaya koyan istatistikler Tablo 6-7 ve 8’de verilmiştir. Tablo yorumlarında tablo toplam puanlarının aldığı puan üzerinden değerlendirmeler yapılacak olup ayrıca tablolarda yer alan maddelerin toplanan verilerden aldığı puanların yorumlanması müzik öğretmeni adaylarının ölçek maddelerine belirttiği görüşler bakımından en düşük ve en yüksek puanı alan maddeler olarak tablo yorumlarında vurgulanmaktadır.

Tablo 6

Öğrenme Çıktıları Ölçeği Bilgi Boyutu Maddelerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	\bar{X}
1. Öğrencilere, ulusal ve uluslararası müzik türlerini ve müzik kültürlerini tanıtmaya,	133 43.0	130 42.1	27 8.7	12 3.9	7 2.3	3.20
2. Alanı ile ilgili öğretim strateji, yöntem ve teknikleri bilgisine sahip olma,	132 42.7	132 42.7	31 10.0	10 3.2	4 1.3	3.22
3. Alanı ile ilgili ölçme ve değerlendirme bilgisine sahip olma,	113 36.6	138 44.7	39 12.6	17 5.5	2 0.6	3.11

Tablo 6'nın devamı

Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	\bar{X}
4. Öğrencilerin, gelişim ve öğrenme özellikleri bilgisine sahip olma,	108 35.0	125 40.5	52 16.8	18 5.8	6 1.9	3.01
5. Müzik tarihi (müziğin doğuşu, tarihsel gelişimi, dönem stil özellikleri) ile ilgili konularda bilgi sahibi olma,	133 43.0	124 40.1	36 11.7	11 3.6	5 1.6	3.19
6. Koro, orkestra kültürü ve repertuarı hakkında bilgi sahibi olma,	149 48.2	116 37.5	30 9.7	9 2.9	5 1.6	3.28
7. Millî Eğitim Bakanlığı mevzuatı (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb yasal haklar) hakkında bilgi sahibi olma,	97 31.4	117 37.9	59 19.1	23 7.4	13 4.2	2.85
8. Öğrencilere, müzikte kaliteyi sezmelerini sağlamak ve müzik kültürlerini geliştirebilmek amacıyla nitelikli eser dinleme kültürü oluşturmalarına katkı sağlayabilme,	125 40.5	124 40.1	36 11.7	18 5.8	6 1.9	3.11
9. Müzik Öğretim sürecinde çeşitli ders materyallerinden (ders kitapları, uygulama araç gereçleri, teknolojik gereçler vb.) yararlanmanın önemini bilme,	135 43.7	120 38.8	39 12.6	9 2.9	6 1.9	3.19
10. Öğrencilerin seslerini doğru, temiz, etkili uzun süreli ve sağlıklı kullanmalarını sağlama açısından bilgi sahibi olma,	144 46.6	112 36.2	31 10.0	17 5.5	5 1.6	3.21
11. Öğrencilerin çalgılarını doğru, temiz etkili kullanmasını sağlama açısından bilgi sahibi olma,	140 45.3	128 41.4	30 9.7	7 2.3	4 1.3	3.27
12. Müzik Öğretmenliği öğretim programları bilgisine sahip olma,	135 43.7	118 38.2	43 13.9	9 2.9	4 1.3	3.20
Toplam						3.15

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin bilgi boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir (\bar{X} =3.15).

Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla “Koro, orkestra kültürü ve repertuarı hakkında bilgi sahibi olma” maddesine katıldıkları (\bar{X} =3.28), en az ise “Millî Eğitim Bakanlığı mevzuatı (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb yasal haklar) hakkında bilgi sahibi olma” maddesine katıldıkları (\bar{X} =2.85) görülmektedir.

Öğrencilerin bilgi boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en yüksek oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi “Koro, orkestra kültürü ve repertuarı hakkında bilgi sahibi olma” maddesi olmuştur. Bu saptama öğrencilerin koro, orkestra kültürü ve repertuarı anlamında sahip olmaları gereken bilgi kazanımı noktasında öğrencilerin diğer belirtilen maddelere göre daha yüksek oranda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin bilgi boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi mesleki hayatlarıyla ilgili sahip olmaları gereken mevzuat (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb. yasal haklar) bilgisiyle ilgili öğrenme çıktısı maddesi olmuştur. Bu saptama öğrencilerin mesleki yaşantılarında bilgi sahibi olmaları gereken öğrenme çıktıları anlamında gereken bilgi kazanımı noktasında öğrencilerin diğer belirtilen maddelere göre daha düşük oranda bilgi sahibi olduklarını göstermektedir.

Tablo 7

Öğrenme Çıktıları Ölçeği Beceri Boyutu Maddelerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	\bar{X}
13. Ölçme ve değerlendirme sonuçlarından elde edilen verilere göre öğrencilerin müzik gelişimlerini (hangi düzeyde olduklarını, neler yapabildiklerini ve nasıl başarabileceklerini) değerlendirebilme,	137 44.3	128 41.4	28 9.1	11 3.6	5 1.6	3.23
14. Öğrencilerin sesleri ve ses aralıklarını tanıyarak seslerle ilgili (incelik-kalınlık, uzunluk-kısalık, hız, gürlük vb. gibi) müzik öğelerini kavrayabilmeleri için müzikal duyuşun geliştirilmesine yönelik çeşitli etkinlikler hazırlayabilme/yapabilme,	151 48.9	116 37.5	28 9.1	10 3.2	4 1.3	3.29

Tablo 7'nin devamı

Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	\bar{X}
15. Müziksel öğelerin (ses, ezgi, ritim, ton, armoni) algılanabilmesi ve öğrenilmesine yönelik çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme,	134	129	35	6	5	3.23
16. Müzik yazısında gerekli olan temel kavramları (nota, ölçü, ton, nota değerleri vb.) öğrencilerin kavrayabilmeleri için etkinlikler düzenleyebilme,	43.4	41.7	11.3	1.9	1.6	3.23
17. Öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını, konu alanının özelliklerini ve kazanımlarını dikkate alarak en uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygulayabilme,	141	114	41	10	3	3.17
18. Müzik Eğitimi sürecini (öğretim araçları, öğretim yöntem ve teknikleri, etkinlikler ve eğitim ortamı açısından), özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere göre planlama ve uyarlayabilme,	45.6	36.9	13.3	3.2	1.0	3.10
19. Nota sürelerini ve ritim kalıplarını bedensel devinimler gibi aktivitelerle vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilme,	129	126	39	9	6	3.30
20. Öğrencilerin müzik gelişimlerini, ölçme ve değerlendirme sonuçları doğrultusunda yeniden düzenleyip yeni öğrenme hedefleri belirleyebilme,	41.7	40.8	12.6	2.9	1.9	3.13
21. Öğrencilerin, müzik sanatının diğer alanlarla (bilim, teknik, spor, felsefe ve sanat dalları) ilişkisini fark etmelerini sağlayabilme,	123	129	37	13	7	3.09
22. Öğrencilerin çoksesli müziği tanımlarını ve seslendirmelerini sağlayacak etkinlikler düzenleyebilme,	39.8	41.7	12.0	4.2	2.3	3.26
23. Müzik öğretiminde kullanılacak ölçme ve değerlendirme sürecini (şarkı söyleme, flüt çalma) bilme,	121	123	45	11	9	3.27
24. Müzik eğitimi dağarını ve okul şarkılarını enstrüman (piyano, bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme ve bu şarkılara eşlik edebilme,	39.2	39.8	14.6	3.6	2.9	3.20
25. Geleneksel müziklerimize (THM-TSM) ait, öğrencilerin düzeyine uygun eserleri enstrüman (bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme,	142	121	34	8	4	2.95
26. Öğrencilerin, sesi oluşturan öğeleri ve çalgıları tanımlarını sağlayarak, çeşitli araç-gereçlerle yaratıcı etkinlikler üretmelerini sağlayarak öğretimi çeşitlendirebilme,	46.0	39.2	11.0	2.6	1.3	3.17
27. Müzikte örgü, doku ve tür ile ilgili konuları aktif öğrenme yöntemlerinden faydalanarak etkinlikler geliştirebilme,	142	126	28	9	4	3.09
28. Müziğin biçimini oluşturan cümle ve bölümleri kavratılabilmek için ritmik hareket, dans gibi etkinlikler geliştirebilme,	46.0	40.8	9.1	2.9	1.3	3.16
Toplam	139	116	38	10	6	3.18

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin beceri boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir (\bar{X} =3.18).

Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla “Nota sürelerini ve ritim kalıplarını bedensel devinimler gibi aktivitelerle vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilme” maddesine katıldıkları (\bar{X} =3.30), en az ise “Geleneksel müziklerimize (THM-TSM) ait, öğrencilerin düzeyine uygun eserleri enstrüman (bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme” maddesine katıldıkları (\bar{X} =2.95) görülmektedir.

Öğrencilerin beceri boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en yüksek oranda donanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi nota sürelerini ve ritim kalıplarını bedensel devinimler gibi aktivitelerle vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilme yönünde olmuştur. Bu saptama öğrencilerin öğretim etkinlikleri geliştirebilme anlamında sahip olmaları gereken beceri kazanımı noktasında öğrencilerin diğer belirtilen maddelere göre daha yüksek oranda beceri sahibi olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin beceri boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi geleneksel müziklerimize (THM-TSM) ait, öğrencilerin düzeyine uygun

eserleri enstrüman (bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilme becerisiyle ilgili öğrenme çıktısı maddesi olmuştur. Bu saptama öğrencilerin geleneksel müzikleri (THM-TSM) seslendirme becerilerinin sahip olmaları gereken öğrenme çıktıları anlamında gereken beceri kazanımı noktasında öğrencilerin diğer belirtilen maddelere göre daha düşük oranda beceri sahibi olduklarını göstermektedir.

Tablo 8
Öğrenme Çıktıları Ölçeği Yetkinlik Boyutu Maddelerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	\bar{X}
29. Öğrencilerin Tören organizasyonlarına hazırlanmalarına rehberlik edebilme,	132 42.7	120 38.8	38 12.3	12 3.9	7 2.3	3.16
30. Öğretme sorumluluğu taşıdığı öğrencilerinin öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme,	125 40.5	122 39.5	42 13.6	12 3.9	8 2.6	3.11
31. Bir yabancı dili kullanarak (okuma, iletişim kurma gibi) alanı ile ilgili gelişmeleri takip edebilme,	100 32.4	96 31.1	67 21.7	30 9.7	16 5.2	2.76
32. İlgili haftalarda ve öğretim yılı boyunca sınıf, okul içi ve okul dışı etkinliklerin düzenlenmesinde okul-aile-toplum çevreleriyle işbirliği yapabilme,	104 33.7	117 37.9	58 18.8	16 5.2	14 4.5	2.91
33. Alanın gerektirdiği bilişim ve iletişim teknolojilerini (müzik teknolojisi araç-gereçleri, ses sistemleri ve müzik yazılımları, nota yazım ve müzikle ilgili diğer programlar vb.) kullanabilme,	108 35.0	129 41.7	42 13.6	16 5.2	14 4.5	2.97
34. Müzik öğretimine uygun, öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini dikkate alarak aktif katılımlarını sağlamaya ve başarılarını arttırmaya yönelik (konser, dinleti vb. etkinlikler) öğrenme ortamları düzenleyebilme,	134 43.4	122 39.5	31 10.0	11 3.6	11 3.6	3.16
35. Öğrencilerin Müzik öğreniminde ihtiyaç duydukları teknolojik unsurları (işitsel, görsel, bilişim materyalleri ve yazılımları) etkin kullanmalarını sağlayabilme,	124 40.1	121 39.2	38 12.3	18 5.8	8 2.6	3.08
36. Öğretmenlik mesleği yeterlilikleri temelinde öz değerlendirme yapabilme ve mesleki gereksinimleri belirleyebilme,	130 42.1	117 37.9	42 13.6	13 4.2	7 2.3	3.13
37. Müzik Eğitimi-öğretmenliği ile ilgili bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme,	128 41.4	123 39.8	34 11.0	18 5.8	6 1.9	3.13
38. Dış görünüm, tutum, tavır ve davranışlar ile öğrencilerine ve topluma örnek olabile,	144 46.6	121 39.2	27 8.7	12 3.9	5 1.6	3.25
39. Sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılabilme,	142 46.0	113 36.6	32 10.4	15 4.9	7 2.3	3.19
40. Farklı kültürlerde sosyal yaşama uyum sağlayabilme,	119 38.5	130 42.1	37 12.0	17 5.5	6 1.9	3.10
41. Müzik Eğitimi-Öğretmenliği ile ilgili konularda ilgili düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlarla (yazılı ve sözlü olarak) paylaşabilme,	121 39.2	126 40.8	44 14.2	10 3.2	8 2.6	3.11
42. Öğrencilerin müzik becerilerinin geliştirilmesinde ailelerin katılımları ve desteklerini almaya yönelik etkinlikler düzenleyebilme veya etkinliklere katılmalarını sağlayabilme,	128 41.4	119 38.5	35 11.3	18 5.8	9 2.9	3.10
43. Öğrencilerin çeşitli müzik toplulukları oluşturarak etkinlikler düzenlemelerine destek sağlayabilme,	136 44.0	117 37.9	39 12.6	10 3.2	7 2.3	3.18
44. Müzik eğitimi ve müzik alanıyla ilgili çalışmaları, değişimleri ve gelişmeleri takip etmeye katkı sağlayacak resmi veya özel, eğitim çalışmalarına katılabilme,	125 40.5	122 39.5	43 13.9	15 4.9	4 1.3	3.13
45. Müzik eğitimi-müzik öğretmenliği ile ilgili konularda akademik düzeyde çalışmalar (konferans, kongre, sempozyum, seminerlere vb. bildiriyle veya poster sunumla aktif olarak katılma) yapabile,	132 42.7	108 35.0	44 14.2	13 4.2	12 3.9	3.08
Toplam						3.09

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yetkinlik boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir ($\bar{X}=3.09$).

Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla “Dış görünüm, tutum, tavır ve davranışlar ile öğrencilerine ve topluma örnek olabilme” maddesine katıldıkları ($\bar{X}=3.25$), en az ise “Bir yabancı dili kullanarak (okuma, iletişim kurma gibi) alanı ile ilgili gelişmeleri takip edebilme” maddesine katıldıkları ($\bar{X}=2.76$) görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yetkinlik boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir ($\bar{X}=3.09$).

Öğrencilerin yetkinlik boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en yüksek oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi öğretmenlik mesleği ile ilgili sahip olmaları gereken dış görünüm, tutum, tavır ve davranışlar ile öğrencilerine ve topluma örnek olabilme yetkinliğiyle ilgili öğrenme çıktısı maddesi olmuştur. Bu saptama öğrencilerin mesleki yaşantılarında örnek olma davranışlarıyla ilgili yetkinlik sahibi olmaları gereken öğrenme çıktıları anlamında gereken yetkinlik kazanımı noktasında öğrencilerin diğer belirtilen maddelere göre daha yüksek oranda yetkinlik sahibi olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin yetkinlik boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi öğrencilerin sahip olmaları gereken yabancı dil yetkinliği maddesi ile ilgili öğrenme çıktısı maddesi olmuştur. Bu saptama öğrencilerin mesleki yaşantılarında alanları ile ilgili gelişmeleri takip edip iletişim kurma anlamında kendilerini yabancı dil yetkinliği bakımından yetkinlik sahibi olmaları gereken öğrenme çıktıları anlamında gereken yetkinlik kazanımlarının öğrencilerin belirtilen diğer maddelere göre daha düşük oranda yetkinlik sahibi olduklarını göstermektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının “bilgi” boyutundaki öğrenme çıktıları düzeyleri orta düzeydedir ($\bar{X}=3.15$). Özer ve Gelen (2008)’in öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini incelediği çalışmasında öğretmen adaylarının, mesleki bilgi anlamında kendilerini yeterli gördükleri öğretmenlerin ise kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Bayazit (2011) öğretmen adayları ile ilgili araştırmasında öğretmen adaylarının bilgi düzeyleriyle ilgili bilgi sahibi oldukları konularda iyi bir öğrenme gerçekleşir anlamı çıkmaması gerektiğini ancak öğretmen adaylarının bilgi sahibi olmadıkları ya da bilgi eksikliği yaşadığı konuların öğretiminde de başarılı olamayacağını, dolayısıyla öğretmen adaylarının öğretecekleri konularda yeterli bilgiyi kazanmaları gerektiğini belirtmiştir. Arslan ve Özpinar (2008) öğretmen adaylarının araştırmacı, sorgulayan, kendini yenileyen ve geliştiren kişilik özelliklerine sahip olmaları gerektiğini: günümüzde bilginin sürekli olarak gelişip değiştiğinden aslında öğretmen adaylarının bu niteliğe sahip olmalarının eğitim öğretimin bir parçası olduğu tespitinde bulunmuşlardır. Alan yazında yer alan çalışmalarda görüldüğü üzere öğretmen adaylarının ve lisans öğrencilerinin bilgi düzeyleriyle ilgili yapılan araştırmalarda bilgi boyutunun mesleki yeterlilikler anlamında öğrenme çıktılarına sağladığı katkılar ve kazanımlar önemlidir. Bu yönüyle alanyazında bilgi boyutuyla ilgili ulaşılan sonuçlar ve bildirilen görüşler bağlamında bizim çalışmamızda yer alan bilgi boyutu ile ulaşılan sonuçlar önem arz etmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının “beceri” boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir ($\bar{X}=3.18$). Bilgi, beceri, yetenek ve meslekte öğrenme öğelerinin bir parçası olan mesleki gelişim ifadesi eğitimin geliştirilmesi çalışmalarında son yıllarda en önemli faktörler arasında yer almaktadır (Seferoğlu, 2004). Rosenholtz (1985) sınıfta başarılı öğretmen olabilmenin sahip olunan becerilerin güncellenmesi ile gerçekleşebileceğini, etkili öğretmenlerin gerekli becerilerle donatılmış öğretmenler olması gerektiğini ileri sürmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Eğitimi Genel Müdürlüğü (2002) tarafından öğretmenlerde bulunması gereken özelliklerle ilgili yapılan açıklamada “nitelikli bir öğretmen, öğrenmenin nasıl gerçekleştiği, öğrencilerin bilgiyi nasıl edindikleri, becerileri nasıl kazandıkları ve etkili öğrenmelerin gerçekleşmesi için hangi yaklaşım, yöntem ve tekniklerin kullanılması gerektiğini, bu yaklaşım-yöntem ve tekniklerin üstünlükleri ve sınırlılıklarını bilir” şeklinde ifade yer almaktadır. Alanyazında yer alan çalışmalarda görüldüğü üzere öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin sahip olması gereken becerilerin mesleki yaşamlarına sağlayacağı katkılar açısından önemine değinilmektedir. Bizim çalışmamızın da müzik öğretmeni adaylarının sahip olması gereken öğrenme çıktılarının beceriler boyutu açısından ele alınan kısmında müzik öğretmeni adaylarının beceri düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak bu düzeyin artırılmasının yukarıda yer alan çalışmalarda da ifade edildiği üzere mesleki anlamda müzik öğretmeni adaylarına olumlu katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının “yetkinlik” boyutundaki öğrenme çıktıları orta düzeydedir ($\bar{X}=3.18$). Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi yönetmeliğine (TYYÇ, 2011) göre “yetkinlik” bilgiyi kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri iş ve çalışma ortamları ile mesleki ve kişisel gelişim konusunda kullanabilme yeteneği olarak ifade edilmiştir. 1970’lerde yetkinlikle ilgili çalışmaların temelini atan Bandura için yetkinlik; insanların ne ölçüde çaba harcayacağını, karşılaşılan engellerde ne ölçüde çaba göstereceklerini, başarısızlıkla baş ederken ne kadar dirençli olacaklarını ve güç durumlarla başa ederken ne kadar kaygı ya da depresyon yaşayacaklarını belirlemektedir (aktaran Atıcı, 2001). Bandura sahip olunan becerilerle bu becerilerle

uygun davranışları gösterip kullanabilme arasında önemli bir farklılık olduğunu belirtmektedir. Baloğlu ve Karadağ (2008) yetkinliğin, başarılı bir öğretmenlik mesleği için gerekli bir nitelik olduğunu belirtmiş, öğretmenlerin yetkin olma durumlarının temellerinin öğretmenlik eğitimi süresi içerisinde eğitim süreçleri boyunca kazanıldığını, mesleki hayatlarında da kazanılan bu yetkinlikleri geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Alanyazında yer alan çalışmalarda da yer aldığı üzere yetkinlik kavramı, öğretmenlik mesleği için yetkin olma durumuyla ilişkili olan ve bizim çalışmamızda da öğrenme çıktılarının bir boyutu olarak ele alınan önemli bir kazanım boyutudur. Kalite unsurlarına önem veren ve nitelikli bir müzik öğretmenliği eğitimi gerçekleştirmenin, müzik öğretmeni adaylarının gerek eğitim öğretim süreçleri içerisinde gerekse de mesleki yaşamlarında yetkinlik düzeyi yüksek öğrenme çıktılarına sahip öğretmenler olacakları öngörülmektedir.

4.1. Öneriler

Bu çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının “Öğrenme Çıktıları” bilgi, beceri, yetkinlik boyutları kapsamında ele alınmıştır. Çalışma, sadece 4. sınıf müzik öğretmeni adaylarından öğrenme çıktılarına yönelik toplanan veriler ile gerçekleştirilmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki hayatlarında hizmet verecekleri kurumların başında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı eğitim kurumları gelmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının bilgi boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi mesleki hayatlarıyla ilgili sahip olmaları gereken mevzuat (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb. yasal haklar) bilgisiyle ilgili öğrenme çıktısı maddesi olmuştur. Bu bakımdan müzik öğretmeni adaylarının mesleki anlamda mevzuat bakımından daha yüksek oranda bilgi sahibi olmaları için öğretmenlik mesleğine ilişkin derslere önem verilmelidir. Öğretmen adaylarının beceri boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi nota sürelerini ve ritim kalıplarını bedensel devinimler gibi aktivitelerle vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilme yönünde olmuştur. Bu bağlamda müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği becerileri uygulama ve etkinlik geliştirmeye yönelik öğretmen adaylarının aktif rol oynayacağı ders uygulamalarına önem verilmalıdır. Öğrencilerin yetkinlik boyutunda sahip olmaları gereken donanım anlamında en düşük oranda kazanıma sahip olduğunu düşündüğü ölçek maddesi yabancı dil yetkinliği maddesi ile ilgili öğrenme çıktısıdır. Bu saptama öğrencilerin mesleki yaşantılarında alanları ile ilgili gelişmeleri takip edip iletişim kurma anlamında kendilerini yabancı dil yetkinliği bakımından yeterli bulmadıklarını göstermektedir. Gerek mesleki yaşamlarında gerek mesleki-akademik kariyer anlamında yabancı dil yetkinliği günümüz şartlarında önem arz etmektedir. Bu bakımdan öğretmen adaylarının daha donanımlı öğretmen olmaları ve evrensel güncel müziksel-sanatsal-egitimsel gelişmelerin takibi açısından yabancı dil eğitimlerinin mesleki açıdan güçlendirilmesi faydalı görülmektedir.

Çalışmamızda öğretmen adaylarının bilgi, beceri ve yetkinlik boyutlarını oluşturan öğrenme çıktıları unsurlarının daha yüksek oranda kazanılmasına yönelik eğitim gördükleri kurumlarda hizmet aldığı akademik personel ve danışmanlık, eğitim-öğretim, yönetim ve organizasyon, fiziksel şartlar gibi açılardan bölümlerin taşıdığı farklılıklar ve bu farklılıkların öğrenme çıktılarına yine bölüm bazında ne gibi etkilerinin bulunduğu araştırılması da farklı veriler toplanarak karşılaştırmalı analizlerin yapılması ile ve değişkenler arası etkilerin daha iyi anlaşılması açısından katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, müzik öğretmeni adaylarının bilgi, beceri ve yetkinlik boyutları açısından ele alınan öğrenme çıktılarının müzik öğretmeni adaylarının kazanımlarına yönelik daha yüksek oranda çıktı elde edilmesine yönelik araştırma konularını kapsayan çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Çalışmamız, günümüz Yükseköğretim Kalite Kurulu’nun (2019) önemli konuları içerisinde yer alan akreditasyon kavramı ve müzik eğitiminde akreditasyon gibi ilerde yapılacak çalışmalara kaynak olma özelliği taşıması niteliğinde bir çalışma olup bu alanda yapılacak çalışmalara yol göstermesi öngörülmektedir. Yükseköğretim Kurumlarından gerek kurum gerekse de bölüm bazında beklenen kalitenin artırılmasına yönelik kurumların/birimlerin “Akredite” olması yönündedir. Örneğin, ülkemizde “Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği” (EPDAD) gibi T.C. İstanbul Valiliği Dernekler İl Müdürlüğü tarafından 14 Haziran 2012 tarihinde onaylanan EPDAD Tüzüğü uyarınca dernek statüsünde bir akreditasyon kuruluşu bulunmaktadır (EDPAD, 2019). Bu kuruluş bölüm ayrımı gözetmeksizin eğitim fakültelerini akredite etmeye yönelik çalışmalar yürütmektedir. İlerde bu gibi kuruluşların Müzik Öğretmenliği bölümleri bazında da akreditasyon programlarının olması beklenmektedir. Bu açıdan her ne kadar günümüzde akredite olmuş Müzik Öğretmenliği programı olmasa da ileride oluşturulan bir Müzik Öğretmenliği Akreditasyon Kuruluşu’nun müzik öğretmenliği bölümlerinde verilmesi gereken eğitimin niteliklerinin belirlenmesi ve bu yolla sağlanacak öğrenme çıktılarının tespiti noktasında çalışmamızda yer alan ölçek ve veriler bu alana yönelik öncül bir çalışma olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin aldıkları eğitimin niteliğinin artırılarak öğrenme çıktıları düzeylerinde de artış sağlanacağı ve bu yolla eğitim öğretim sürecinin girdi ve çıktılarına yeterlilikler (bilgi, beceri, yetkinlik) açısından olumlu katkılar sağlanacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Arslan, S., & Özpınar, İ. (2008). Öğretmen nitelikleri: İlköğretim programlarının beklentileri ve eğitim fakültelerinin kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(1), 38-63. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/39761>
- Atıcı, M. (2001). Yüksek ve düşük yetkinlik düzeyine sahip öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 28(28), 483-499. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/108484>
- Baloğlu, N., & Karadağ, E. (2008). Öğretmen yetkinliğinin tarihsel gelişimi ve Ohio öğretmen yetkinlik ölçeği: Türk kültürüne uyarlama, dil geçerliği ve faktör yapısının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Güz(56), 571-606. <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/37315-20110602165815-3-karadag.pdf>
- Bayazıt, İ. (2011). Öğretmen adaylarının grafikler konusundaki bilgi düzeyleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 10(4), 1325-1346. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jss/issue/24241/256982>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. Baskı). Pegem Akademi Yayınevi.
- Gurbetoğlu, A. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. <http://agurbetoglu.com/bilimselarastirma.html>
- Karaca, E. (2015). Eğitimde kalite arayışları ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 61-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dpusbe/issue/4763/65439>
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet demined dal öğretmeni yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1), 1-14. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000058
- Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Eğitimi Genel Müdürlüğü. (2002). *Öğretmen yeterlilikleri*. Milli Eğitim Basımevi.
- Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) tüzüğü. (2019). https://epdad.org.tr/data/genel/pdf/EPDAD_tuzugu_12.07.2019.pdf
- Özer, B., & Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 39-55. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/183186>
- Özmuş, M. (2013). *PISA 2009 verilerine göre Türkiye'de liselerin okul politika ve uygulamaları ile bunların öğrenme çıktıları üzerine etkileri* (Tez No. 339030) [Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi.
- Özyurt, Y., Bahar, M., & Nartgün, Z. (2017). Fen bilgisi öğretmenliği lisans dersleri öğrenme çıktılarının özel alan yeterlikleriyle örtüşme düzeyi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 2096-2116. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.32772-363999>
- Rosenholtz, S. J. (1985). Political myths about education reform: Lessons from research on teaching. *Phi Delta Kappan*, 66(5), 349-355. <https://eric.ed.gov/?id=EJ311709>
- Şarlanoğlu Vural, A., & Peçenek, D. (2016). İngiliz dili eğitimi programlarındaki sözcük bilgisi dersine ilişkin öğrenci gereksinimi ve öğretmen bilişi. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 12(3), 897-916. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.282389>
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~%20sadi/yayin/Seferoglu_Ogretmen_Yeterlikleri_BAAE_2004-58.pdf
- Temel Eginli, A. E., & Bitirim, S. (2013). Kişisel bir yetkinlik olan alçakgönüllülüğün kurumsal bir yetkinliğe dönüşmesi: Alçakgönüllü organizasyonlar. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 15-48. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/576879>
- TYYÇ. (2011). *Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Taslağı*. <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=10>
- Yenidoğan, T. (2012). Öğrenme çıktıları: Algısal boşlukların analizi. *Öneri Dergisi*, 9(33), 207-215. <https://dergipark.org.tr/en/pub/maruoneri/Issue/17894/187681>
- Yükseköğretim Kalite Kurulu (YKK). (2019). *Yükseköğretim Kalite Kurulu hakkında*. <http://www.yok.gov.tr/web/kalitekurulu/8>
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2007). *Türkiye'nin yükseköğretim stratejisi*. Meteksan A.Ş.
- Yurdugül, H. (2005, Eylül). *Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması* [Konferans sunumu]. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli, Türkiye. <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~yurdugul/3/indir/PamukkaleBildiri.pdf>

Ek 1: Öğrenme Çıktıları Ölçeği

YÖNERGE

Değerli Öğrenciler,
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Sektör Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Doktora programında yürütülmekte olan "Müzik Öğretmeni Adaylarının Alınmış Olduğu Eğitimin Niteliğinin Öğrenme Çıktılarına Etkisinin İncelenmesi" isimli doktora tez çalışması için görüşlerinize ihtiyacımız olmaktadır.
Bu çalışmamızın amacı, Müzik Öğretmeni adaylarının aldıkları müzik eğitimiyle ilgili sahip oldukları gereken "Öğrenme Çıktıları"na ve aldıkları eğitimin niteliğine yönelik "Memnuniyet Düzeyleri"ni saptamaktır. Bu form iki ölçekten oluşmaktadır. ÖĞRENME ÇIKTILARI Ölçeği "Bilgi, Beceri, Yetkinlik" boyutlarından oluşan sorulardan; MEMNUNİYET DÜZEYİ Ölçeği ise "Akademik Personel ve Danışmanlık, Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Organizasyon, Fiziksel Şartlar" boyutlarından oluşan sorulardan meydana gelmektedir.
82 sorudan oluşan yaklaşık 10 dakikalık zamanında olacak bu çalışmada 1-Tamamen Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5-Kesinlikle Katılmıyorum, seçeneklerinden birini tik (✓) koyarak cevapladırınız.
Ölçek sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için soruları samimî ve doğru olarak yanıtlamanıza ihtiyacımız duymaktayız. Lütfen formun üzerine isim belirtmeyiniz. Sorulara verdiğiniz cevaplar tamamen saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Araştırmaya katılmamız gönüllülük esasına dayalıdır. İlgili ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz. Çalışma ile ilgili herhangi bir sorunuz olduğunda iletişime kurabilirsiniz. Tel. 05063165980 e-posta: melihkeman@hoemil.com

Doktora Öğrencisi Melih GÜNAYDIN
Danışman Prof. Dr. Esra DALKIRAN

Çalışmaya katılmaya kabul ediyorsanız aşağıdaki kutucuğu X ile işaretleyiniz ve devam ediniz.

Kabul ediyorum.

Cinsiyet	Kadın ()	Erkek ()
Üniversite		

Bu bölümde aldığınız müzik eğitimiyle ilgili sahip olduğunuz gereken "Öğrenme Çıktıları"na ilişkin görüşlerinizi tespit etmek amacıyla çeşitli sorular verilmiştir. LÜTFEN BU SORULARI KENDİ DÜŞÜNCELERİNİZ DOĞRULTUSUNDA; KENDİNİZİN SAHİP OLDUĞU ÖZELLİKLERİ DÜŞÜNEREK YANITLAYINIZ.

ÖĞRENME ÇIKTILARI ÖLÇEĞİ

Madde No	MADELER	Yabancı Dil	Yabancı Dil	Kültür	Kültür	Kültür	Kültür	Kültür
1.	Öğrencilere, ulusal ve uluslararası müzik türlerini ve müzik kültürlerini öğretmek,							
2.	Alanı ile ilgili öğretim strateji, yöntem ve teknikleri bilgisine sahip olma,							
3.	Alanı ile ilgili ölçme ve değerlendirme bilgisine sahip olma,							
4.	Öğrencilerin, gelişim ve öğrenme özellikleri bilgisine sahip olma,							
5.	Müzik tarihi (muzığın doğuşu, tarihsel gelişimi, dönem stil özellikleri) ile ilgili konularda bilgi sahibi olma,							
6.	Koro, orkestra kültürü ve repertuarı hakkında bilgi sahibi olma,							
7.	Millî Eğitim Bakanlığı mevzuatı (kanun, yasa, yönetmelik, yönerge, yetki, sınırlılık vb. yasal hükümler) hakkında bilgi sahibi olma,							
8.	Öğrencilere, müzikle kaliteyi sezmederini sağlamak ve müzik kültürlerini geliştirebilmek amacıyla nitelikli eser dinleme kültürü oluşturmalarına katkı sağlayabilme,							
9.	Müzik Öğretim sürecinde çeşitli ders materyallerinden (ders kitapları, uygulamalı araç gereçleri, teknolojik gereçler vb.) yararlanmanın önemini bilme,							

Madde No	MADDELER	Tamamen Kabulüyorum	Kabulüyorum	Karşıyorum	Kabulümiyorum	Kesinlikle Kabulümiyorum
10.	Öğrencilerin seslerini doğru, temiz, etkili uzun süreli ve sağlıklı kullanmalarına sağlama açısından bilgi sahibi olma.					
11.	Öğrencilerin çalgılarını doğru, temiz etkili kullanmasını sağlama açısından bilgi sahibi olma.					
12.	Müzik Öğretmenliği öğrenen programlı bir kişiye sahip olma.					
Beceriler Boyutu						
13.	Öğrenciler öğrenme sonuçlarından etkilenen ve ilere göre öğrencilerin müzik gelişimlerini (bireysel düzeyde olabuklarını, eser yapabildiklerini ve nasıl başarabileceklerini) değerlendirebilmek.					
14.	Öğrencilerin sesleri ve ses özelliklerini tanıyarak seslerle ilgili (frekans, kalınlık, ses yüksekliği, hız, yalılık vb. gibi) müzik öğelerini kavrayabilmeleri için müzikal duyuların gelişimine yönelik çeşitli etkinlikler hazırlayabilmek/yapabilmek.					
15.	Müziksel öğelerin (ses, ezgi, ritim, ton, armoni) algılanabilmesi ve öğrenilmesine yönelik çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmek.					
16.	Müzik yazısında gerekli olan temel kavramları (nota, ölçü, ton, nota değerleri vb.) öğrencilerin kavrayabilmeleri için etkinlikler düzenleyebilmek.					
17.	Öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını, kendi alanının özelliklerini ve kazanımlarını dikkate alarak en uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygulayabilmek.					
18.	Müzik Eğitimi sürecinde (öğretim süreci, öğretim yöntemi ve teknikleri, etkinlikler ve eğitim ortamı açısından), özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinimi olan öğrencilere özel planlama ve uyarlama yapabilmek.					
19.	Nota değerleri ve ritim kalıplarını bedensel devizimler gibi akımsızlarla vererek, çeşitli öğretim etkinlikleri geliştirebilmek.					
20.	Öğrencilerin müzik gelişimlerini, öğrenme ve değerlendirme sonuçları doğrultusunda yeniden düzenleyip yeni öğrenme hedefleri belirleyebilmek.					
21.	Öğrencilerin, müzik sanatının diğer alanlarla (bilim, teknik, spor, felsefe ve sanat dalları) ilişkilerde fark etmelerini sağlayabilmek.					
22.	Öğrencilerin vokalsel müziği tanımasını ve seslendirmelerini sağlayacak etkinlikler düzenleyebilmek.					
23.	Müzik eğitiminde kullanılacak ölçme ve değerlendirme sürecini (sıfır sıyama, flüt çalma) bilmek.					
24.	Müzik eğitimi dışındaki ve okul dışındaki etkinlikler (pöyano, bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile sekindelebilmek ve bu alanlara erişim edebilmek.					
25.	Geleneksel müziklerimize (TİM-TSM) ait, öğrencilerin düzeyine uygun eserleri enstrüman (bireysel çalgı ve okul çalgıları) ile seslendirebilmek.					
26.	Öğrencilerin, sesi oluşturan öğeleri ve çalgıları tanımasını sağlayarak, çeşitli araç-gereçlerle yaratıcı etkinlikler tasarlamalarını sağlayarak öğrenimi çeşitlendirebilmek.					
27.	Müzikte değa, doku ve tür ile ilgili konuları aktif öğrenme yöntemlerinden faydalanarak etkinlikler geliştirebilmek.					
28.	Müziğin biçimini oluşturan ölçüle ve bölümleri kavrayabilmek için ritmik hareket, dans gibi etkinlikler geliştirebilmek.					
Yetkinlik Boyutu						
29.	Öğrencilerin Tören organizasyonlarına hazırlanmalarına rehberlik edebilmek.					
30.	Öğrenme sonuçlarındaki taşıdığı öğrencilerin öğrenme gereksinimlerini belirleyebilmek.					
31.	Dir yardımcı dili kullanarak (okuma, iletişim kurma gibi) alanı ile ilgili gelişmeler takip edebilmek.					
32.	İlgili bahşlarda ve öğretim yılı boyunca sınıf, okul içi ve okul dışı etkinliklerin düzenlenmesinde okul-aile-toplum çevreleriyle işbirliği yapabilmek.					
33.	Alanına gerektirdiği bilgi ve teknolojiyi (müzik teknolojileri (müzik teknolojisi araç-gereçleri, ses sistemleri ve müzik yazılımları, nota yazma ve müzikle ilgili diğer programlar vb.) kullanabilmek.					
34.	Müzik eğitimine uygun, öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini dikkate alarak aktif kullanılacak sağılamaya ve başarılarına önemine yönelik (konser, dinleti vb. etkinlikler) öğrenme ortamını düzenleyebilmek.					
35.	Öğrencilerin Müzik eğitiminde ihtiyaç duydukları teknolojik unsurun (gizisel, görsel, bilişim materyalleri ve yazılımları) etkin kullanmalarını sağlayabilmek.					
36.	Öğretmenlik mesleği yeterlikleri temelinde öz değerlendirme yapabilmek ve mesleki gereksinimleri belirleyebilmek.					
37.	Müzik Eğitimi-Öğretmenliği ile ilgili bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilmek.					
38.	Dış görünüşüne, tutum, tavır ve davranışlar ile öğrencilerine ve topluma örnek olabilme.					
39.	Sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılabilmek.					
40.	Farklı kültürlerde sosyal yaşama uyum sağlayabilmek.					
41.	Müzik Eğitimi-Öğretmenliği ile ilgili konularda ilgili dışönceleri ve sorunları ilişkin çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlara (yazılı ve sözlü olarak) paylaşabilmek.					
42.	Öğrencilerin müzik becerilerinin geliştirilmesinde ailelerin katılımı ve desteklerini almaya yönelik etkinlikler düzenleyebilmek veya etkinliklere katılmalarına sağlayabilmek.					
43.	Öğrencilerin çeşitli müzik toplulukları oluşturmak etkinlikler düzenlemelerine destek sağlayabilmek.					
44.	Müzik eğitimi ve müzik alanıyla ilgili çalışmalar, değişimleri ve gelişmeleri takip etmeye katkı sağlayacak resmi veya özel eğitim çalışmalarını katılabilmek.					
45.	Müzik eğitimi-müzik öğrenme ile ilgili konularda akademik düzeyde çalışmalar (konferans, kongre, sempozyum, sempozyum, sempozyum vb. bildiriyde veya poster sunumla aktif olarak katılma) yapabilmek.					